

BILPOL – KUŻAJ SP.J.

42-286 Koszęcin

Dolnik 1

NIP: 627-001-77-17

Obiekt(tytuł):

Opinia dendrologiczna dotycząca oceny technicznej oraz stanu fitosanitarnego drzew rosnących na terenie cmentarza oraz przy kościele św. Mikołaja w Truskolasach

Branża:

Zieleń

Studium:

Opinia dendrologiczna

Zleceniodawca:

Urząd Gminy Wręczyca Wielka
ul. Sienkiewicza 1
42-130 Wręczyca Wielka

Opracowanie:

Marek Kużaj
upr. Nr 12/2005
dendrolog – rzeczoznawcamgr inż. Jakub Kużaj
ogrodnikdr inż. Piotr Malcher
leśnik

Data: 18 listopada 2022 r.

Wszelkie prawa do niniejszej opinii są zastrzeżone. Zabrania się powielania i przetwarzania treści opinii bez zgody autorów.

1. Cel i zakres opracowania

Niniejsza opinia dendrologiczna dotyczy oceny technicznej oraz stanu fitosanitarnego dziesięciu drzew gatunku lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), z których cztery rosną na terenie cmentarza, a kolejne sześć przy kościele św. Mikołaja w Truskolasach. Opinia polega na określeniu stanu technicznego, żywotności drzew, stwierdzenia ewentualnych zagrożeń dla otoczenia oraz perspektyw wzrostu drzew w danych lokalizacjach. Wnioski płynące z oceny zostały użyte do przedstawienia zaleceń co do metod postępowania z drzewami będącymi przedmiotem niniejszej ekspertyzy.

2. Metodyka opracowania

- Niniejsza opinia została wydana na podstawie wizji terenowej wykonanej w dniu 02 listopada 2022 r. W trakcie przeprowadzonej wizji dokonano pomiarów oraz oceny stanu zdrowotnego i żywotności drzewa na podstawie szczegółowych oględzin korony, pnia oraz widocznych elementów systemu korzeniowego. Do badania drzewa użyto młotka diagnostycznego.
- Pomiar obwodu pnia wykonano taśmą mierniczą SPENCER.
- Pomiar wysokości drzewa wykonano wysokościomierzem optycznym SUUNTO.
- Wskaźnik pH gleby określano przyrządem Soil Tester (model DM-15, PAT 19347853321) firmy Takemura Electric Works Ltd.
- Inne pomiary wykonano taśmą mierniczą SPENCER.

Ocena wizualna

Zakłada się, że odporność drzewa na działanie różnych czynników jest związana z jego najsłabszym punktem, którym mogą być np.: uszkodzony system korzeniowy, rozkład drewna, ubytki, pęknięcia, niebezpieczne rozwidlenia V-kształtne, patogeny grzybowe, niewłaściwe parametry dendrometryczne. Dlatego wykonuje się ogólną ocenę stanu zachowania drzewa metodą wizualną oraz określa najsłabszy punkt drzewa oraz określenie dla każdego z poszczególnych drzew klasy ryzyka upadku wg klasyfikacji FRC (Failure Risk Classification) stosowanej w metodzie VTA (Visual Tree Assessment). Drzewo

kwalfikowane jest do jednej z 5 klas tendencji do upadku: A ryzyko nieznaczne, B niskie, C umiarkowane, CD wysokie, D bardzo wysokie.

Witalność

W ocenie stanu drzewa jednym z kluczowych parametrów jest określenie witalności każdego drzewa. Witalność określa zdolność do życia i dalszego wzrostu drzewa w warunkach, w których się znajduje. Jedną z najbardziej powszechnych metod oceny witalności jest skala Roloffa. Ten parametr w powiązaniu z analizą siedliska i wrażliwości otoczenia daje możliwość oceny drzewa.

- Faza 0 - Faza eksploracji. Drzewo w fazie silnego przyrostu pędów na długość. Zarówno wierzchołkowe, jak i boczne pędy rosną dynamicznie i równomiernie, wytwarzając głównie długopędy. Stan zdrowotny dobry i bardzo dobry.
- Faza 1 - Faza degeneracji. Drzewo o lekko zahamowanym przyroście pędów, pędy boczne mocniej skrócone niż wierzchołkowe, przez co gałęzie mają wrzecionowaty (tzw. lisi ogon) pokrój, a między nimi pojawiają się wolne przestrzenie w koronie. Stan zdrowotny średni. W przypadku poprawy warunków jest w stanie zregenerować się i powrócić do fazy 0.
- Faza 2 - Faza stagnacji. Drzewo o wyraźnie zahamowanym przyroście wszystkich pędów (występują tylko krótkopędy), zahamowany wzrost drzewa na wysokość, w stanie ulistnionym widać wyraźne luki i miejsca przerzedzone. Dominujące w strukturze korony uszkodzonego drzewa krótkopędy. Na obrzeżach korony powstają struktury pędzelkowate (tzw. ogony pudła). Stan zdrowotny słaby. Z uwagi na stopień uszkodzenia nie ma już możliwości powrotu do fazy 1.
- Faza 3 - Faza rezygnacji. Drzewo obumierające, z zamierającymi fragmentami korony bez możliwości regeneracji i powrotu do fazy 2. Stan zdrowotny bardzo słaby.

3. Opis stanu fitosanitarnego ocenianych drzew oraz zalecenia co do sposobu postępowania

Lp.	Gatunek	Parametry drzewa	Opis	Zalecenia
1.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata)	Obwód 438 cm; Wysokość 19 m; Śred. korony 13,5 m	Drzewo wielopniowe, korona oraz pnie drzewa wykształcone prawidłowo, badanie młotkiem dendrologicznym wykazało jednak ubytki we wnętrzu pnia, niewielki posusz w koronie; faza 1 - degeneracji	Usunięcie posuszu, cięcia prześwietlające oraz fomuujące koronę do 10% objętości korony
2.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata)	O = 471 cm H = 23 m Ś _r _{kor} = 15 m	Drzewo wielopniowe, korona oraz pnie drzewa wykształcone prawidłowo, badanie wykazało jednak ubytki we wnętrzu pnia, dziupla u nasady pnia, niewielki posusz w koronie; ze względu na przebiegającą obok pnia ścieżkę zostały uszkodzone nabiegi korzeniowe faza 1 - degeneracji	Usunięcie posuszu, cięcia prześwietlające oraz fomuujące koronę do 10% objętości korony; zalecane zbudowanie tarasu korzeniowego chroniącego nabiegi korzeniowe przed uszkodzeniami mechanicznymi powstającymi w związku z ruchem pieszym
3.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata)	O = 367 cm H = 23,5 m Ś _r _{kor} = 11,9 m	Korona oraz pień drzewa wykształcone prawidłowo, niewielki posusz w koronie; faza 1 - degeneracji	Usunięcie posuszu, cięcia prześwietlające oraz fomuujące koronę do 10% objętości korony
4.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata)	O = 278 cm H = 24 m Ś _r _{kor} = 12 m	Korona oraz pień drzewa wykształcone prawidłowo, badanie wykazało jednak ubytki we wnętrzu pnia, ponadto na pniu widoczne są dziuple, niewielki posusz w koronie; faza 1 - degeneracji	Usunięcie posuszu, cięcia prześwietlające oraz fomuujące koronę do 10% objętości korony
5.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata)	O = 292 cm H = 18,5 m Ś _r _{kor} = 10 m	Korona oraz pień drzewa wykształcone prawidłowo, założone wiązanie nieelastyczne, w górnej części pnia widoczne dziuple, niewielki posusz w koronie; faza 1 - degeneracji	Usunięcie posuszu, cięcia prześwietlające oraz fomuujące koronę do 10% objętości korony, przegląd wiązania
6.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata)	O = 254 cm H = 22 m Ś _r _{kor} = 8,6 m	W górnej części pnia w koronie widoczne owocniki grzybów (prawdopodobnie hubiak pospolity) świadczące o złym stanie pnia, korona wyraźnie osłabiona, obecny posusz.	Usunięcie posuszu oraz fragmentu pnia widocznie zainfekowanego przez hubiaka, cięcia prześwietlające oraz fomuujące koronę do 30% objętości korony

			faza 2 - stagnacji	
~~7.~~	Lipa drobnolistna (Tilia cordata)	O = 268 cm H = 18,5 m Śr _{kor} =12,5m	Korona oraz pień drzewa wykształcone prawidłowo, niewielki posusz w koronie; faza 1 - degeneracji	Usunięcie posuszu, cięcia prześwietlające oraz fomuujące koronę do 10% objętości korony
8.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata)	O = 460 cm H = 23 m Śr _{kor} =18,7m	Korona oraz pień drzewa silnie rozgałęzione, część korony wysunięta niebezpiecznie za ogrodzenie, wiązania elastyczne, Znaczne wypróchnienia we wnętrzu pnia, niewielki posusz w koronie; faza 1 - degeneracji	Usunięcie posuszu, cięcia prześwietlające oraz fomuujące koronę do 20% objętości korony, przegląd wiązań elastycznych
9.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata)	O = 521 cm H = 27 m Śr _{kor} =19,5m	Korona oraz pień drzewa wykształcone prawidłowo, rozmiary oraz stan drzewa sprawiają bardzo dobre wrażenie, niewielki posusz w koronie oraz kilka egzemplarzy jemioly; faza 1 - degeneracji	Usunięcie posuszu i jemioly, cięcia prześwietlające oraz fomuujące koronę do 5% objętości korony
10.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata)	O = 519 cm H = 26,5 m Śr _{kor} =17,6m	Korona oraz pień drzewa wykształcone prawidłowo, badnie wykazało obecność wypróchnienia kominowego we wnętrzu pnia, widoczne dziuple, niewielki posusz w koronie; faza 1 - degeneracji	Usunięcie posuszu, cięcia prześwietlające oraz fomuujące koronę do 10% objętości korony

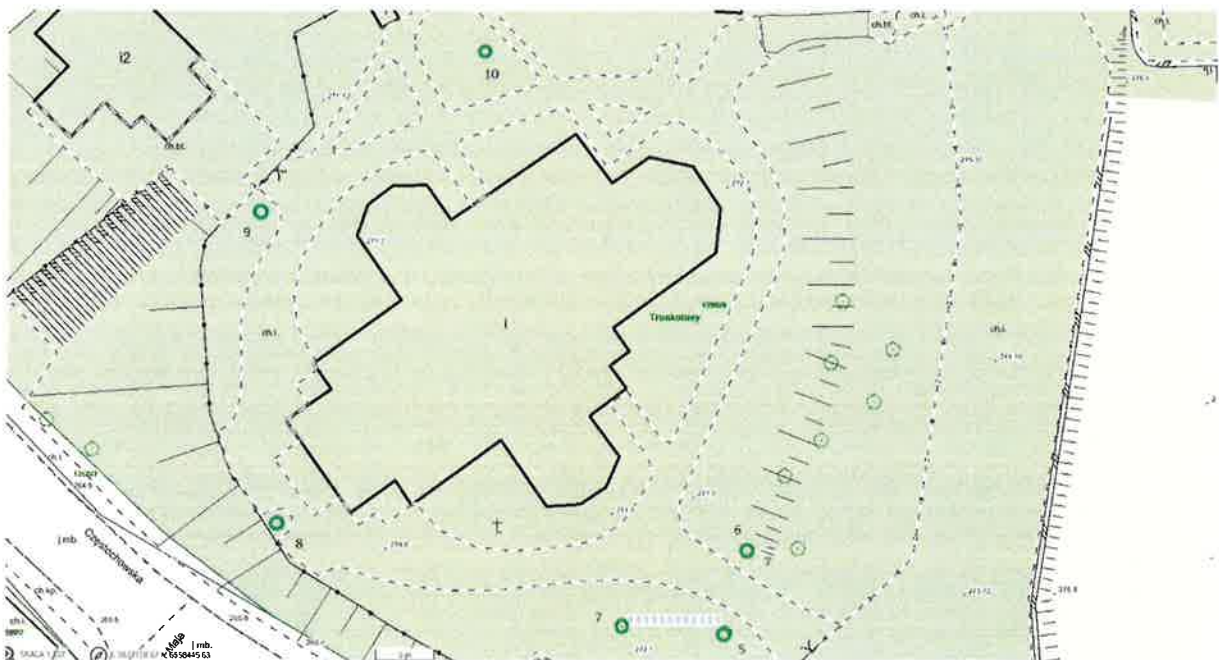
4. Podsumowanie

Stan opisywanych drzew był zróżnicowany. Drzewa nie są młode, posiadają znacznych rozmiarów korony, ze względu na ich wiek widoczne już są oznaki osłabienia. W dłuższej perspektywie czasowej warto zastanowić się nad przebudową/odnowieniem analizowanych zadrzewień, ponieważ starzejące się drzewa będą tracić część swoich wartości krajobrazowych oraz kulturowych, natomiast mogą powodować coraz większe problemy związane z możliwością odłamywania się części drzew. Ze względu na objęcie obiektu ochroną konserwatora zabytków zaleca się aby prace pielęgnacyjne wykonywane były przez firmę posiadającą stosowne uprawnienia i doświadczenie w pracy na obiektach będących pod nadzorem konserwatora.

5. Lokalizacja drzew

Ryc.1. Lokalizacja opisywanych drzew na cmentarzu

Ryc. 2. Lokalizacja opisywanych drzew przy kościele św. Mikołaja

6. Dokumentacja fotograficzna

Fot. 1. Drzewo nr 1

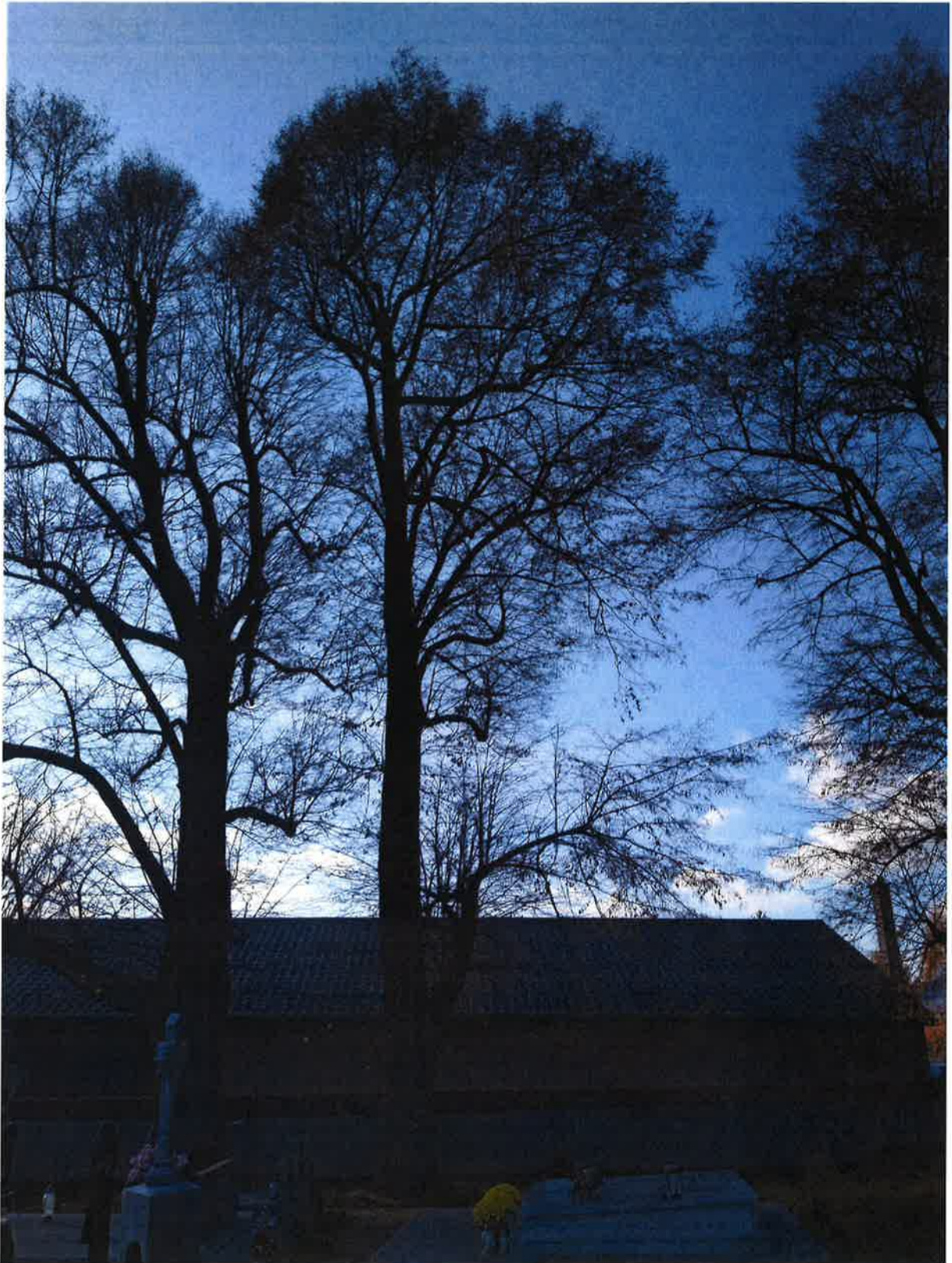

Fot.2. Drzewo nr 2

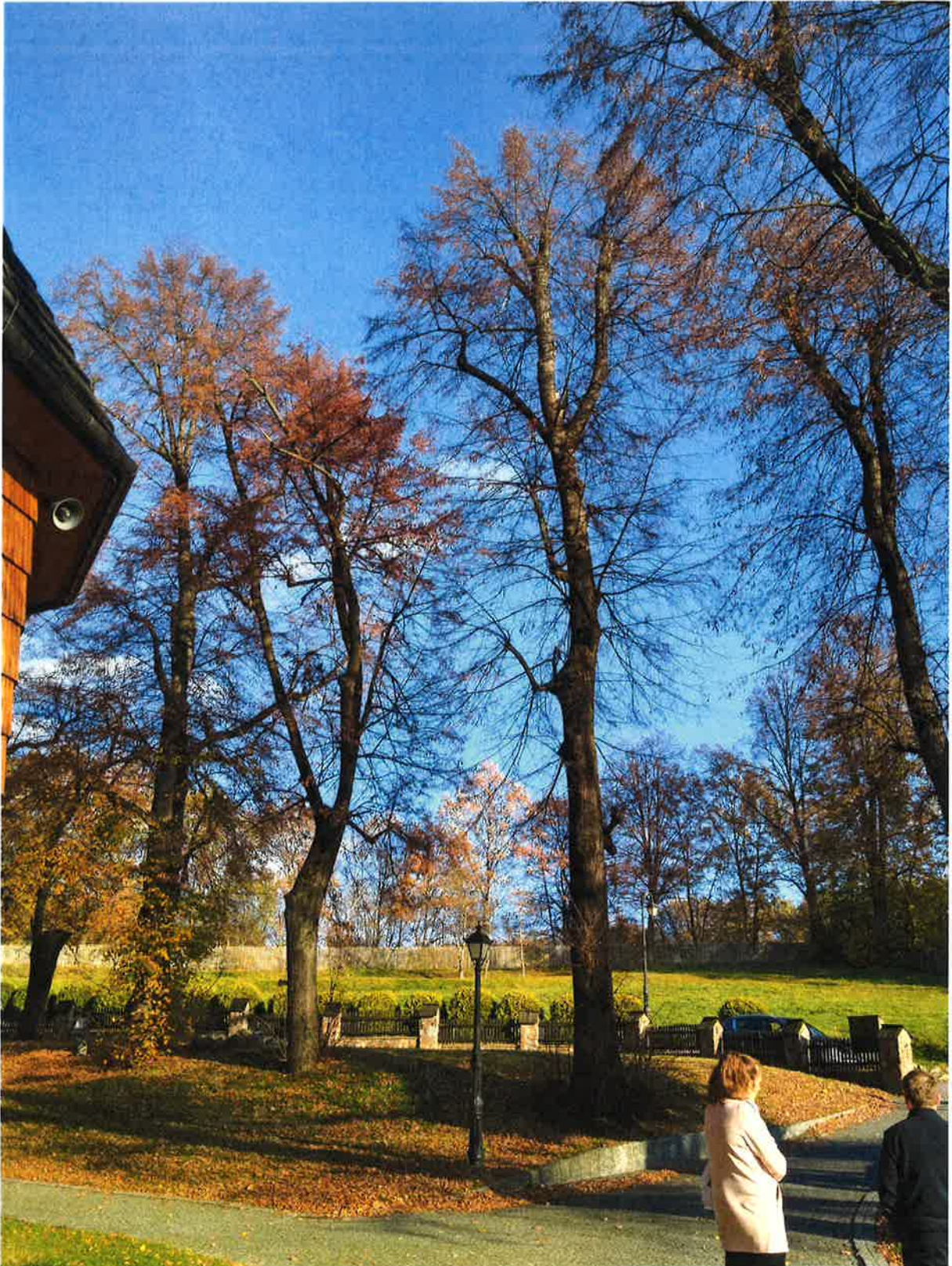
Fot.3. Drzewo nr 3

Fot.4. Drzewo nr 4

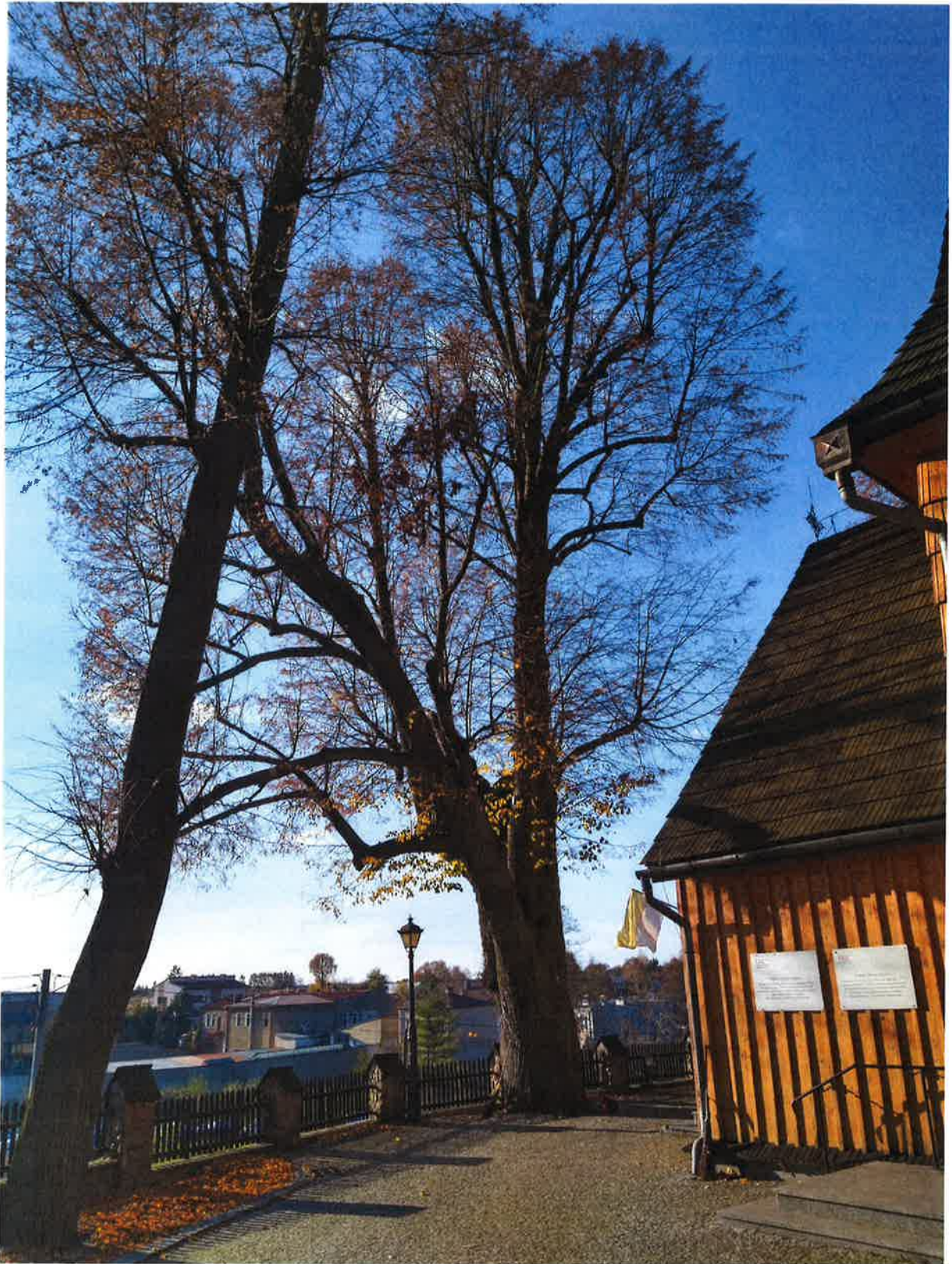
Fot.5. Drzewo nr 5

Fot.6. Drzewo nr 6

Fot.7. Drzewo nr 7

Fot.8. Drzewo nr 8

Fot.9. Drzewo nr 9

Fot.10. Drzewo nr 10